

Energetsko siromaštvo je problem u porastu u zemljama Jugoistočne Evrope, i rezultira hladnim domovima, zdravstvenim problemima i zaduženjima, navodi se u novom izvještaju objavljenom od strane organizacija civilnog društva iz cijele regije. Izvještaj je predstavljen jučer na godišnjoj Parlamentarnoj skupštini u organizaciji Energetske zajednice u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini.

Izvještaj daje uvid u svakodnevni život onih koji/e su teško pogođeni životom u energetskom siromaštvu u cijeloj Jugoistočnoj Evropi, koje je posljedica niskih prihoda i neproporcionalno visokih troškova energije, kao i energetski neučinkovitih domova. Energetsko siromaštvo predstavlja nemogućnost domaćinstva da osigura odgovarajuću količinu energije u domu, što bi omogućilo održavanje stambenog prostora dovoljno toplim i dobro osvijetljenim, nemogućnost pristupa potrebnom spektru energetskih usluga, te nemogućnost da se priušti dovoljna količina energije za svakodnevne potrebe. Tokom istraživanja za ovaj izvještaj posjećena su 833 domaćinstva u sedam zemalja Jugoistočne Evrope. Izvještaj donosi ukupnu situaciju u regiji na temelju podataka, te daje pregled nacionalnog zakonodavstva za svaku zemlju.

Ljudi koji su najosjetljiviji na energetsko siromaštvo su obično oni/e s niskim prihodima, koji pripadaju marginaliziranim skupinama (osobe s invaliditetom, starije osobe, osobe narušenog zdravlja), te je veća vjerovatnoća da će upravo oni/e biti pogođeni/e posljedicama energetskog siromaštva [5]. Oni/e koji/e su pogođeni/e energetskim siromaštvom žive u slabo održanim stambenim objektima i ispod svih standarda, sa stalnim propuhom kroz loše izolirane prozore i vrata, vlažnim zidovima sa plijesni i tamnim prostorijama sa neadekvatnim unutrašnjim osvijetljenjem. Nemogućnost zagrijavanja domova do odgovarajuće temperature, kao i trajno izlaganje visokom nivou vlage i plijesni su glavni krivci za narušavanje zdravlja ljudi koji žive u energetskom siromaštvu.

Potrebne su velike promjene u politikama i praksi kako bi se eliminiralo energetsko siromaštvo. Glavni urednik izvještaja, Stefan Bouzarovski, direktor "Collaboratory for Urban Resilience and Energy" na Univerzitetu u Manchesteru, ističe: "Ogroman problem energetskog siromaštva u JIE nije samo pitanje društvenih politika koje se može riješiti kratkoročnom finansijskom pomoći ili intervencijom u cijenama energije. Problem je vezan za kvalitet mjesta stanovanja, i kao takav se u osnovi odnosi na poboljšanje energetske efikasnosti stambenih prostora, sistema grijanja i kućanskih aparata." On naglašava da rješavanje energetskog siromaštva zahtijeva opsežne i hitne programe obnove stambenih prostora, vođene od strane države, eventualno finansirane EU fondovima, ali i uz uključivanje privatnog sektora.

Mjerama energetske efikasnosti bi se smanjila potrošnja energije što bi dovelo do povećanja

nivoa komfora. Poboljšanje energetske efikasnosti stambenih prostora i kućanskih aparata, uz poboljšanje grijanja i sistema ventilacije, predstavlja održiv i najefikasniji pristup ublažavanju energetske siromaštva. Ova rješenja bi također pomogla ublažavanju posljedica klimatskih promjena, što je u skladu sa Pariškim sporazumom o borbi protiv klimatskih promjena koji je potpisala većina zemalja Jugoistočne Evrope.

Energetsko siromaštvo je društveno pitanje koje prije svega zahtijeva tehnička energetska rješenja praćena mehanizmom finansijske podrške. Glavna autorica izvještaja, Slavica Robić iz hrvatske organizacije civilnog društva DOOR, istakla je: "Ako se sadašnji trendovi nastave i ako se usmjeri malo ili nimalo napora ka uvođenju energetske efikasnosti kao sredstva za sprečavanje i borbu protiv energetske siromaštva, vjerovatno je da će povećanje cijena energije 'gurnuti' još više ljudi u energetsko siromaštvo. Adekvatna zaštita ugroženih, kao i značajna ulaganja u energetske efikasnost, su od velike važnosti. Rješavanje ovog problema bi trebalo biti u interesu vlada zemalja JIE, jer je to jedini način za održivu, zdravu i ekonomski stabilnu budućnost građana i građanki."